

RIGSARKIVET.

1626 24/4

(R.A. Köpb. Kammrät, Ludlag til Norske Missiver.)

Afskrift
af
Indlag til Norske Missiver. 27. April 1626.

No:iii

16.-65.

Minu gandsche vœulig helseen dig nu och altid forsœnt med Gœdt. Allermœgtigste kierre her Christian Friis och kierre broder. Jeg betæcker dig gandsche vœuligheuen och gierue for vœuist are och gode, hœiliched i eg stedtze effter formœuen gierue igen forskyede vill, i dj alle de maader i eg ved dig till are och velbehagh schœe kandt.

Dernest kierre her candtkeeler och kierre broder, giffuær jeg dig her med gandsche vœuligheuen at vide at efftersom i eg min naadigste herre och prœntzies schriffuœlpe haffuær bekommit, jødeholdende, at i eg mig ehrklere schœlle, paa hœis schade kong. magtt: aff disse mangfoldige krohuse, som her i dj byenn holdis, saa uœlsom, hœadt gaffuær aff deris affschaffelpe kœnde haffuær, saa ehr dette min vœnderdanig ehrkleringh och resolution der paa saa effterfølger.

1. Belangende slige krohuse, da holdis i dj søeboderne saare mange øelkroer, hvor uœdoffuær baade denn sidste jldschade foraarsagedis, saa och daglig mere vœiligghed ehr at formode i een och andenn Maade med andenn vœarlighed och for slig stoer fare icke well kœnde tilstedis.

- 2. For det audit bliffuer ungdommen sampt den gemene mand aldeis derind forfortt, thj udj den stedt de sig nogen ehrlig hendell och trafige schulle foretage, spilde de udj slige letfardige huse med sues och dies baade tiden och velfarten, hvor ved mangens neringh afftager till menighedens vndergangh.
- 3. Dernest forforis och gotfolckis thiemere ved saadant, och der ved henlochis och instigeris tell letferdighed, vtroschab och andet dete lige, hvoroffuer foris icke ringe kragemaell.
- 4. Forforis och ved slig schendig suermery ett vtroligt stoche penge aff riget; thj mangen ald deris jdret der hem wender, saa huiis en part udj 8 dage med stoer suedt och arbeit kunde geinne, forspilde de igen vndertiden paa enu dags tidt eller 2, Saa den gemeinis welfart der offuer heell gaar krebsgaugh. Thj huaet gott och loffligt kand forrettes, hvor sues och dies haffuer offuerhaand i alle vruckeler?
- 5. Och dersom borgerschabid, som i forige tider sig medt brygeriet till den gemene mandte welfart wilde nere, forhindris de dogh, ved slig thystoelstappen, udj alle vruckeler och vrraar, saa de neppelig wille see der till, men de haffuer det tystoell alleweigne, med andre inconuenientier, som icke her alle kunde iusereris. Derhos ehr den gemene plebs paa laudit icke heller forglembt, men tager sin grotam i schaden med; thj naar de kand komme her till byen och selge enu ringe party fisch eller audit, ehr pengene igiennem struben mox enu forend de forreyser, icke heller de kand fast foae enu tynde gell eller mündgot, som de det her kalder, thill kiöbs hiemb i deris huse.

Aludt de ved Contorit der roed baader, ehfarer och befunder deris herschab uell paa andre steder hvorom of opiche fast bekünerer, eniste, at it scha

bidt faas kandt forgiffue en heell staldt faldt.

Kuad denn skade eller fordeell haus kongelige maytt: offuer slige velkroers affschaffelse kunde haffue, discernerer. Da effterdi velforuignen icke der medt bliffuer affschaffidt, men allermest denn schadelig misbrug, offuer flodighedt och indtappen i alle vucheler, da icke achter ieg haus maytt: icke kaud tage stoer schade der offuer. Thj foruden de 60 kroehuse medt badschernis huse, borgemestere och raad her sammestetz thill mig omb suplicerit haffuer, jndkibbis dogh icke ringe pcell aff huer fornemme borgere till deris eget brugh, foruden contorit, som och slider et stor stycke pcell, saa kong: maytt: retlighedt der offuer ringe forsuekis, menn denn schade hos byem der aff folger, ehr stroelig, som och reker lenger etc.

Kuadt angaar huer mange kroehuse och geltafpere her schulle findis, da, der ieg komb her forst till lehnit, gjorde de deris munster rolle her aff Bergem vngifer paa 700 mand och det i 3 fauer, contorit obereignet; der emod waar der da wed 350 och flere kroehuse. Nu siden jldschaden, vill huer gemene compau indted andet tage sig fore end bruge pellsall; derudoffuer indted andet hois endt suermerie, sues och dies, fast i alle voraar, hued chedt roere gudt klagidt. Men nu ehr det bragt saa nit, at roj aff borgerschabidt, siden min ankomst igem till lehnit, haffuer samblidt paa 5 fauer, huer wed 300 mandt sterck, Contorit obereignet, som giør 2 fauer; thj ieg gierne saae, det effterhaandem kunde komme udj enn bedre och schickeligere ordere end hertill ocrit haffuer, om det ellers waar gudtz willie och haus maytt befeldigt. Thj haus maytt: och dette hele rige ligger icke

ringe magt paa dette sted, saa vilt ieg kandt ehr-
achte, och well raadsam, at aldt vleizlighed i tide
udj een och andern maade med største aliorlig-
hedt bleff forrebyggidt etc.

Nu schall her befindis ved 200 kro huse och oell-
tappere, dogh alting indstillis der med till her caudtze-
lers høye discretion, som det laugt bedre kandt ehr-
grunde. Borgemestene och raadit haffuer och om-
slige v-nyttige kroers affschaffelse supplicerit, hviel
chemu deris vnderdanigst supplication her caudtze-
ler her hos tilschickis. Vnderdanigst derpaa, saupt och
hvarledis med denn ordinantz med de almindriger
och steder senist bleff giort schall forholdis, ehr
ieg resolution begierendis, saupt och, om disse schade-
lige jordteckers affschaffelse her udj menighedem; der hos
och vnderdanigst nogem groffue stycker her till hüsit
begierendis, hvoromb videre ved constabelen ehr ned-
schreffuidt. Thj mestem de, her findis, thienex saare lidet
till aluore, om det giordis foruodem; saa och mehre
krudt och lodt. Och gud kiende, her giordis höigligem an-
denn ordinantz paa hüsit i denne tillstand foruodem;
jeg schall haffue det i een shoes loug, och icke en mand at
defendere det medt. Ja, portenerem schall ieg sielffuer louue,
som de det nu lempet i: inaudita:!. Nu gudt hielp, hand kandt
best. Och will her caudtze-ler nu her om paa denne thid
icke videre gravere, men her medt nu och altidt haffue dig,
med alt hüs dig kiert ehr, denn allermegtigste gudt ein-
delig befallit. Actum Bergenhus den 30. Martij anno 1626.

[K] Güldenstiern
- e handt.

Paa Brevets Bagside laes:

Ehrlig och welbyrdigh mandt her Christian Friis thill Kragerup,
riader, kongl. maytz: caudtze-ler, minn kierre broder och synder-
lige gode vennem, gaudske venciligem thillschreffuidt.

(L. S.)

Afskriftens Rigtighed bekræftes
Rigsarkivet, København, den 24. Okt. 1882.

C. J. Christensen.

afskr. betalt - H. T.
Kunders. Friis's Resor.
af 22/12 1919 med
6 Kr. skriver seks
Kroner.
E. Künigebach
Registratör.